

Оксана ХАМУЛА,
учитель початкових класів Менського опорного закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів ім. Т.Г. Шевченка,
Лауреат першого туру Всеукраїнського конкурсу «УЧИТЕЛЬ РОКУ – 2026»
в номінації «Початкова освіта»

НАВЧАЮСЯ РОЗПІЗНАВАТИ РЕЧЕННЯ ЗА ЙОГО ОСНОВНИМИ ОЗНАКАМИ.
2 клас

Мета уроку:
навчальна: актуалізувати знання учнів про речення; сформувати уявлення про основні ознаки речення; навчити розпізнавати речення серед набору слів, правильно оформлювати його на письмі, складати речення із запропонованих слів;
розвивальна: розвивати усне й писемне мовлення, логічне мислення, увагу, пам'ять, уміння аналізувати мовний матеріал, працювати в парах і групах;
виховна: виховувати любов до української мови, культуру спілкування, охайність письма, відповідальність за результати власної праці, уміння співпрацювати.

Очікувані результати (*після уроку учні*):
- пояснюють, що таке речення;
- називають його основні ознаки;
- розрізняють речення і набір слів;
- складають речення із запропонованих слів;
- правильно оформлюють речення на письмі.

Обладнання
Картки самооцінювання, презентація, картки для парної та групової роботи, слова на окремих картках для гри «Потяг», цеглинки «Лего».

Хід уроку

I. Емоційне налаштування

Завдання етапу: створити позитивний емоційний настрій, налаштувати дітей на активну роботу.

Проводиться руханка-вітання

Дзвоник кличе на урок *(імітуємо дзвоник рукою)*
Починаємо свій крок! *(крокуємо на місці)*
Ручки вгору піднімаєм *(підняли руки)*
Голівками покиваєм. *(кивки)*
Очі широко розплющили *(«бінокль» руками)*
Вушка теж насторожили. *(долоньки до вух)*
Будем гарно працювати, *(сіли рівненько)*
Рідну мову пізнавати! *(показали сердечко руками)*

— Усміхніться одне одному. Нехай гарний настрій допоможе нам сьогодні працювати дружно й активно.

II. Актуалізація опорних знань

Завдання етапу: пригадати відомі учням мовні поняття та підготувати до сприйняття нового матеріалу.

1. Відгадування ребуса

Відгадайте ребус

Думка.
— Як ви розумієте слово **думка**?

Словникова робота

Думка — це те, що людина думає або хоче висловити словами.
— Чи можна висловити думку одним словом?
— А за допомогою чого ми висловлюємо свої думки?
(За допомогою речень)
ду ум мк думка
Самооцінювання
— Пригадайте, як ви впоралися із завданнями — оберіть кубик зеленого кольору. Якщо були невеликі труднощі — жовтим. Якщо було важко — фіолетовим.

III. Формулювання вчителем взаємопов'язаних проблемних запитань та висловлення припущень учнями щодо їх розв'язання

Завдання етапу: створити проблемну ситуацію та мотивувати учнів до вивчення нового матеріалу. *Учитель демонструє повідомлення.*
Світить сонце.
У дворі бігає
Кіт, спить, вікно
Запитання.
— Чи зрозуміло, про що йдеться у першому рядку?
— Чи можна уявити таку картину?
— А що можна сказати про другий рядок?
— Чи закінчена думка висловлена?
— Про кого або про що йдеться?
— Чи можна назвати цей запис реченням?
— Що не так із третім рядком?
— Як зробити так, щоб слова «подружилися»?
Після відповідей учитель повідомляє тему уроку.

Сьогодні ми з'ясуємо, за якими ознаками можна розпізнати речення та навчимося правильно їх складати.

IV. Ознайомлення нового матеріалу

Завдання етапу: сформувати уявлення про основні ознаки речення. *Учитель разом з учнями робить висновок.*

Речення:

- виражає закінчену думку;
- слова в реченні пов'язані між собою за змістом;
- перше слово пишеться з великої букви;
- у кінці речення ставиться крапка, знак питання або знак оклику.

Учні складають речення.
У дворі бігає песик.

Кіт спить на підвіконні.

Читання речень із рухами

Сонце світить. (Руки вгору.)
У дворі бігає песик. (Біг на місці.)
Кіт спить на підвіконні. (Показати, як спить котик.)

V. Закріплення знань (інтеграція знань)

Завдання етапу: формувати вміння застосовувати набуті знання під час виконання практичних вправ

1. Запис речення в зошит

Учні записують речення, підкреслюють першу велику букву та пояснюють розділовий знак у кінці.

2. Робота в парах

Учні по черзі читають речення, правильно інтонують кінець речень, визначають їх кількість.
Після виконання роботи перевіряють відповіді разом.

3. Гра «Потяг»

Мета гри: показати, що лише правильно розташовані слова утворюють речення, і речення виражає закінчену думку.
Учні отримують картки зі словами.
За сигналом учителя виходять до дошки, шукають слово, якого не вистачає.
Учні читають утворені речення хором.

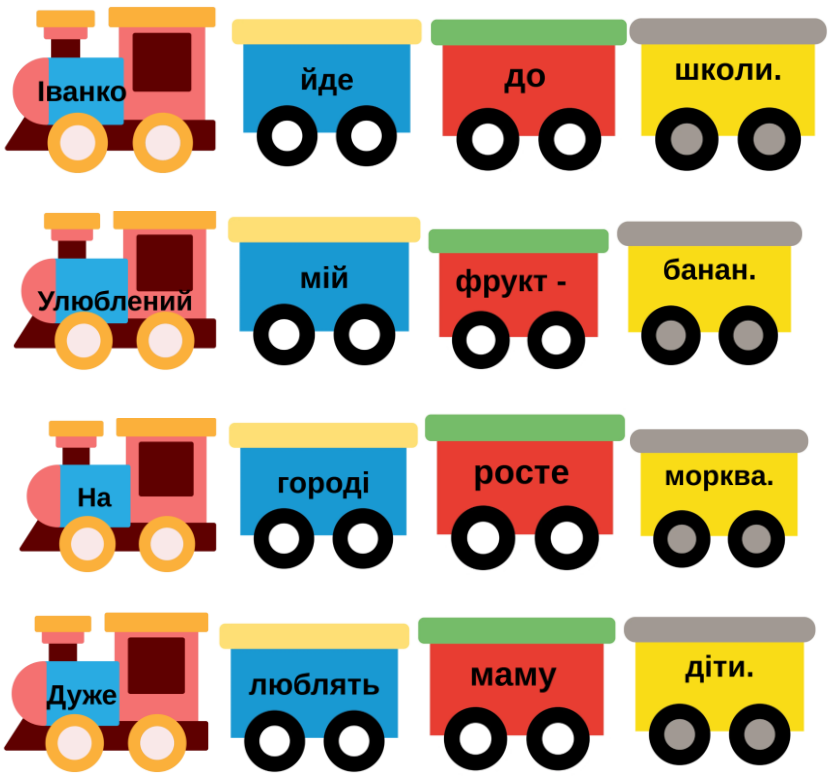

4. Робота в групах

Кожна група отримує набір слів.

Настала	холодна	біла	зима.
Пухнастий	сніг	тихо	падає.
Малята	ліплять	снігову	бабу.
Діти	весело	грають	надворі.

Завдання.

- скласти речення;
- прочитати його;
- пояснити, чому це речення;
- назвати його ознаки.

Самооцінювання

— Подумайте, чи зрозуміли ви, що таке речення, за якими ознаками його можна впізнати. Оцініть свою роботу та оберіть другий кубик.

VI. Підсумок уроку

Завдання етапу: узагальнити вивчене та перевірити розуміння нового матеріалу.

Гра «Так чи ні»

Якщо учитель прочитав речення, то діти підіймають зелений колір, якщо не речення – червоний.

Наприклад:

У мене є.

У мене є котик.

Стіл, лежить, хліб.

На столі лежить хліб.

Вправа «Мікрофон»

Продовжіть речення.

- Речення виражає…
- Слова в реченні…
- Перше слово в реченні…
- У кінці речення…

Самооцінювання

— Дайте відповідь собі на запитання:

- Чи можу я пояснити, що таке речення?
- Чи вмію знаходити речення серед набору слів?
- Чи можу самостійно скласти речення?

Оберіть останній кубик того кольору, який відповідає вашим успіхам.

VII. Рефлексія

Завдання етапу: навчити дітей оцінювати власні досягнення.

Вправа «Вежа успіху»

Учні аналізують картку самооцінювання, обирають колір, який переважає на картці та будують спільну «Вежу успіху».

Учитель підсумовує: «Сьогодні ви були уважними, дружними й активними. Тепер ви знаєте, як розпізнати речення та правильно його записати. Вам під силу всі завдання!»